

Warszawa, 6/08/2007r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-564201-X/07/WW

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
Prof. dr hab. Zbigniew RELIGA

Minister Zdrowia

Szanowny Panie Ministrze,

Uprzejmie informuje Pana Ministra, iż zaniepokojenie Rzecznika Praw Obywatelskich budzi sprawa ucieczek z zakładów psychiatrycznych osób umieszczonych w tych zakładach w ramach środka zabezpieczającego bądź obserwacji sądowo - psychiatrycznej, opisanych w Trybunie z dnia 19 lipca 2007 r. „Zabójca na zakupach”.

Spostrzeżenia autora artykułu znajdują potwierdzenie w wynikach wizytacji prowadzonych w zakładach psychiatrycznych. Oddziały wyznaczone do wykonywania środków zabezpieczających o wzmocnionym zabezpieczeniu na ogół nie spełniają warunków technicznych określonych w Kodeksie karnym wykonawczym oraz rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 10 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających oraz składu, trybu powoływania i zadań komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających (Dz. U. Nr 179, poz.1854).

Oddziały o wzmocnionym zabezpieczeniu powinny zapewniać stały nadzór nad sprawcami przebywającymi w zakładzie. W szczególności powinny posiadać drzwi i okna wyposażone w urządzenia uniemożliwiające sprawcom samowolne opuszczenie zakładu a także być wyposażone w system telewizji wewnętrznej, umożliwiający obserwację drzwi wejściowych, okien zewnętrznych, sal ogólnych, izolatek i korytarzy oraz elektroniczny system sygnalizujący niekontrolowane otwarcie drzwi i okien. Ponadto zakład dysponujący warunkami wzmocnionego zabezpieczenia musi mieć możliwość wydzielenia od 10-20 łóżkowych pododdziałów, posiadać bezpośredni dostęp do ogrodzonego terenu

rekreacyjnego oraz zatrudniać personel w liczbie, co najmniej dwukrotnie większej niż pojemność zakładu.

Wskazać należy, że żaden z wizytowanych przez pracowników Biura RPO oddziałów nie zatrudnia personelu w odpowiedniej liczbie, a większość z nich nie ma możliwości wydzielania 10 - 20 łóżkowych pododdziałów. Wątpliwości wizytujących budziła również jakość systemów telewizji wewnętrznej oraz elektronicznego system sygnalizującego niekontrolowane otwarcie drzwi i okien stosowanych na oddziałach o wzmocnionym zabezpieczeniu. Dla przykładu w trakcie wizytacji przeprowadzonej kilka dni po opisanej w artykule „Trybuny” ucieczce w Samodzielnym Publicznym Psychiatrycznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej im. dr Stanisława Deresza w Chorszczy, na Oddziale o wzmocnionym zabezpieczeniu przebywało: 34 osoby wobec których zastosowano środek zabezpieczający, 2 osoby tymczasowo aresztowane oraz 6 przebywających na obserwacji sądowo psychiatrycznej. System telewizji wewnętrznej nie obejmował obserwacją wszystkich okien zewnętrznych oddziału, bramy wjazdowej oraz małego placu spacerowego, z którego nastąpiła ucieczka z oddziału. Brak było również kamer rejestrujących obraz w podczerwieni, pozwalających na właściwą obserwację terenu oddziału w porze nocnej. Ponadto stwierdzono, że elektroniczny system mający sygnalizować niekontrolowane otwarcie okien i drzwi był w dniu wizytacji wyłączony. Oddział nie zatrudniał personelu w liczbie, co najmniej dwukrotnie większej niż pojemność zakładu oraz nie miał możliwości wydzielenia 10-20 łóżkowych pododdziałów.

Brak odpowiednich warunków technicznych na oddziałach o wzmocnionym zabezpieczeniu oraz odpowiedniej liczby personelu ogranicza, a w określonych sytuacjach uniemożliwia, realizację jednego z podstawowych celów środka zabezpieczającego, jakim jest izolowanie sprawcy przestępstwa, wobec którego zastosowano środek zabezpieczający. Należy przy tym podkreślić, że część zakładów nie ma opracowanych procedur postępowania na wypadek wystąpienia buntu lub ucieczki z oddziału, co stanowi naruszenie § 6 Regulaminu Organizacyjno Porządkowego Wykonywania Środków Zabezpieczających. O uchybieniach stwierdzonych w trakcie wizytacji zakładów psychiatrycznych, stosownie do okoliczności, informowano ich organy założycielskie oraz sądy sprawujące nadzór nad wykonaniem środków zabezpieczających.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147), zwracam się do Pana Ministra o zajęcie stanowiska wobec przedstawionego problemu oraz udzielenie Rzecznikowi informacji na temat podejmowanych i przewidywanych działań Resortu w celu poprawy sytuacji.

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich